

Delårsrapport med prognos 2 2021

Gymnasienämnden

Beslutad av Gymnasienämnden, den 20 september 2021, § 82

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos	4
3. Sammanfattande iakttagelser.....	5
4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål. ...	7
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	8
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	12
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	18
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	22
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	24
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	27
5. Analysunderlag – ekonomi.....	31
5.1 Enheternas delårsresultat och prognos	36
5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	37
5.3 Verksamheternas delårsresultat och prognos	37
5.4 Investeringar	38

1. Förslag till beslut.

Förvaltningen har sammanställt en delårsrapport med prognos som innehåller analys av verksamheten samt ekonomiskt utfall till och med augusti och prognos för helår 2021.

Nämnden arbetar aktivt utifrån grunduppdraget samt de politiska mål och uppdrag som finns beskrivna i nämndens verksamhetsplan. Sammantaget är bedömningen att verksamheterna bedrivs på ett sätt som till stora delar motsvarar uppdragen, men insatser behövs främst för att nå en ekonomi i balans.

Utifrån ekonomiskt utfall till och med augusti samt bedömda förändringar under resten av året prognostiseras utfallet för årets visa en avvikelse mot budget på -2 000 tkr, vilket motsvarar -0,4 procent av budgetramen.

Förvaltningens förslag till Gymnasienämnden

1. Gymnasienämnden fastställer delårsrapport med prognos 2 för år 2021.
2. Delårsrapporten överlämnas till Programnämnd barn och utbildning för vidare hantering.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos

Gymnasienämnden prognosticerar en negativ avvikelse mot budget på – 2000 tkr vilket motsvarar 0,4 procent av rambudgeten.

Den enskilda faktor som starkast påverkar ekonomin under innevarande år är nettoförändringen av elever mellan vårterminen och höstterminen. Teoretiskt sett borde ett minskat antal elever också innebära att utgifterna minskar men i praktiken är korrelationen svag vid mindre förändringar. Till exempel innebär en minskning om två elever i en klass med 32 elever att skolan kan köpa två portioner färre i skolbespisningen men det går oftast inte att minska antalet lärare eller kostnaderna för lokalerna i proportion till så små förändringar. Samtidigt minskar anslaget med två gånger elevpengen som i genomsnitt uppgår till ca 77 tkr inklusive strukturtillägg.

De ekonomiska konsekvenserna av pandemin har varit svårbedömda men har sammantaget blivit mindre än befarat.

Ett antal åtgärder har redan vidtagits för att nå ekonomi i balans och arbetet fortsätter, inte minst genom reduktion av personalkostnader. Endast en del av utgiftseffekten har räknats med i prognosen för innevarande år med hänsyn till ledtiderna i omställningsprocessen. En grundläggande utmaning för nämnden gällande ekonomin är att genom uthålligt och långsiktigt effektiviserings- och besparingsarbete uppnå balans utan äventyra vare sig måluppfyllelsen eller arbetsmiljön.

Sammantaget är bedömningen att verksamheten har klarat av att förbättra det ekonomiska läget något, trots viss elevminskning, osäkerheter kring pandemin och effektiviseringskrav. Det finns dock inte längre några enkla ekonomiska besparingar att göra och belastningen på personalen har delvis ökat på grund av pandemin. I det fortsatta arbetet med att eliminera nämndens underskott är det, som tidigare nämnts, viktigt att bevaka balansen mellan måluppfyllelse, ekonomi och arbetsmiljö.

På grund av pandemin har gymnasiet under en lång period bedrivit distansundervisning i varierande omfattning, vilket ställt krav på nytänkande, anpassningsförmåga och uthållighet från verksamhetens sida. Det har också krävt betydande ansträngningar att upprätthålla delvis parallella system och att anpassa verksamheten utifrån att förutsättningarna ändrats flera gånger med relativt kort varsel. Det är en stor framgång för nämnden att måluppfyllelsen trots alla utmaningar ligger kvar på samma höga nivå. En viktig fråga blir att analysera och värdera vilka lärdomar som kan dras av erfarenheterna och vilka av de nya arbetssätt som har prövats som bör permanentas helt eller delvis.

De dialoger och uppföljningar som har genomförts gällande arbetsmiljön visar att arbetsmiljön har påverkats av situationen och att frågorna fortsatt behöver bevakas.

Från och med höstterminen -21 ska undervisningen, i enlighet med nationella direktiv, bedrivas på skolorna men det behöver fortsatt finnas en beredskap för att bedriva distansundervisning vid eventuella större utbrott av smitta. Skolorna främjar på olika sätt vaccinationer för att bidra till att fler ungdomar vaccinerar sig. Arbetsgivaren har möjliggjort för medarbetarna att vaccinera sig på arbetstid.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> • Delaktighet och inflytande är fortsatt hög bland elever. • Nöjdheten med hur inflytandet ser ut har ökat. • Fler elever är nöjda med studie- och yrkesvägledningen i skolan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning och analys av effekter av resursfördelning utifrån skolans kompensatoriska uppdrag. • Hitta forum för samråd så att fler elever känner att de kan påverka undervisningen • Hitta vägar så att fler elever får en examen på fyra år.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • En stor majoritet av eleverna i Örebro känner sig trygga i skolan. • Huvudmannen och Riksgymnasiet inleder en samverkan med Skolverket för att öka kvaliteten på utbildningen. • Resurser har tilldelats introduktionsprogrammet för att höja tryggheten på programmet, arbetet inleds hösten 2021. • Ett pilotprojekt inleds där elever på IM byter skoltillhörighet för att underlätta övergången till nationella program. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet behöver fortsätta med att skapa träffsäkra insatser och analyser av skillnader vad gäller resultat för pojkar och flickor och elever på yrkes- samt högskoleförberedande program. • Insatser som leder till att fler elever på yrkesprogrammen når examen. • Arbetet med att erbjuda platser utifrån faktisk behörighet på introduktionsprogrammen behöver fortsätta
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Skolornas elevhälsoteam har ställt om väl under pandemin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Allt fler elever känner sig oroliga för skolarbetet, flickor oroar sig fortfarande

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<ul style="list-style-type: none"> • En stor majoritet av eleverna känner att du får bra stöd av elevhälsan. • Uppdaterad handlingsplan mot droger. 	<p>mer än pojkar. Denna trend behöver brytas.</p>
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet		
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan och riktade insatser kring matfrågan har gett resultat på elevers nöjdhet med skolmat och måltidsmiljö • Ett pilotprojekt startar med syfte att minska matsvinnet på skolorna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns stora skillnader mellan olika skolenheter gällande nöjdhet med skolmat.
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Prognostiserad budgetavvikelse är lägre än föregående prognos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med ekonomi i balans.

4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål.

Gymnasienämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grundhetsuppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) tar varje år fram Öppna jämförelser som visar hur kommunerna presterar i förhållande till ett antal nyckeltal. För att göra rättvisa jämförelser mellan kommuner som har olika förutsättningar tar SKR hänsyn till bland annat föräldrarnas utbildningsnivå, föräldrarnas inkomst, kön, andelen nyinvandrade elever och behov av ekonomiskt bistånd. Rapporten visar att Örebro kommuns gymnasieskolor lyckas bra med sitt kompensatoriska uppdrag. Andel elever med examen inom 4 år, avvikelse från modellberäknat värde är en indikator som ger nämnden en generell bild av hur väl skolorna lyckas med eleverna utifrån deras socioekonomiska förutsättningar. Indikatorn ger ett resultat på aggregerad nivå och det går inte att bryta ner resultatet på skol- eller programnivå för att identifiera enskilda enheter. Värdet visar att 5,1 procentenheter fler elever på Örebro gymnasieskolor når en examen än vad som förväntats givet förutsättningarna. Trots att värdet minskat från föregående år så ligger Örebro kommun ändå i topp i relation till jämförbara kommuner, precis som förra året. Det kan tolkas som att förutsättningarna försvårats för samtliga kommuner under föregående år men att Örebro kommuns gymnasieskolors kompensatoriska arbete fortsatt ger positiva resultat. Det är dock av vikt att bryta trenden och förädla arbetet ytterligare så att fler elever når sin examen oavsett bakgrund. För att lyckas med detta krävs tidiga och träffsäkra initiativ. Detta kräver i sin tur ett gediget analysarbete så att resurserna används till insatser där de gör mest nytta.

Delaktighet i skolans processer är något som både skollag och läroplaner lyfter som centrala aspekter för lärande och utveckling i skolan. Forskning visar att elever som är delaktiga i undervisningen känner ökad glädje och tillfredsställelse i skolan. Nämnden har under året tillsammans med skolorna arbetat och avsatt resurser för att stärka elevernas delaktighet och inflytande. Elevernas upplevda nöjdhet över hur de kan påverka undervisningen och skolans verksamhet har under läsåret legat kvar på samma nivå vilket får ses som positivt eftersom undervisningen under året skett mer eller mindre på distans under hela läsåret 2020/2021. Under sådana, helt nya, förutsättningar är det naturligt att de undervisningsprocesser som bygger på forskning och beprövad erfarenhet måste omprövas och implementeras från grunden. Elevernas delaktighet försvåras även av att de inte befinner sig på samma geografiska plats i och med fjärr-och distansundervisningen.

Genom elevinflytande lär sig eleverna på ett konkret sätt hur demokratiskt beslutsfattande fungerar. Elevinflytande stärker även relationen mellan skolans personal och elever, och leder till en större acceptans för de beslut som fattas. Varje skola har haft forum för samråd inplanerade men även dessa inplanerade forum har fått ställa om i pandemins kölvatten. Nämndens samtliga skolor har också en elevkår. Elevkåren och forum för samråd stärker elevdemokratien och ger skolan och nämndens elevernas perspektiv på frågor som påverkar deras utbildning. Det står klart att fler elever upplever delaktighet och inflytande över skolans verksamhet. Detta härleds från att distansundervisningen lett till digitala möjligheter som gjort att fler elever kunnat vara med och påverka. Det är fortsatt av vikt att bibehålla tillgången till det elevdemokratiska forum som elevkåren erbjuder.

Det står även klart att fler elever är nöjda med studie och yrkesvägledningen på kommunens gymnasieskolor. Örebro gymnasieskolor har en hög grad av behöriga studie- och yrkesvägledare. Detta i kombination med den plan för studie- och yrkesvägledning som antogs av nämnden under föregående år börjar ge resultat.

Dessutom har studie- och yrkesvägledarna lyckats väl i att nå eleverna digitalt. Samma mönster går att se gällande övriga elevhälsoteamet som också arbetat på ett mer uppsökande, digitalt sätt under läsåret vilket lett till en ökad nöjdhet bland eleverna. Samverkansgruppen för studie- och yrkesvägledning inom gymnasiet har träffats kontinuerligt under läsåret (med start i maj -20). Arbetet under föregående läsår har främst inriktats på att ta fram en mall till en handlingsplan som kan användas på respektive skola och program och som ska komplettera den huvudmannaplan som ovan nämnts.

För att förädla processerna framöver behöver effekterna av skolornas kompensatoriska uppdrag vidare följas upp. Detta kommer underlättas i takt med att skolorna går tillbaka till ordinarie verksamhet. Träffsäkra insatser leder i förlängningen till att fler elever når examen på fyra år.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Delaktighet och inflytande är fortsatt hög bland elever. • Nöjdheten med hur inflytandet ser ut har ökat. • Fler elever är nöjda med studie- och yrkesvägledningen i skolan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning och analys av effekter av resursfördelning utifrån skolans kompensatoriska uppdrag. • Hitta forum för samråd så att fler elever känner att de kan påverka undervisningen • Hitta vägar så att fler elever får en examen på fyra år.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Andel elever med examen inom 4 år, avvikelse från modellberäknat värde	4,5	7,7	5,1	öka
Andel elever som anser att de kan påverka undervisningen (planering, genomförande, uppföljning)	67	68	68	öka
Andel elever som är nöjda med hur de kan påverka skolans verksamhet (via olika forum som t.ex. klassråd och programråd)	67	69	72	öka
Andel gymnasieskolor som har en elevkår	100	100	100	behålla
Andel elever som anser att skolans studievägledning fungerar bra	68	68	72	öka

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet utifrån skolans kompensatoriska uppdrag. Det innebär att gymnasiet kompenserat elevers olika förutsättningar så att alla elever oavsett social bakgrund fått samma möjligheter för att nå så långt som möjligt.

Alla gymnasieskolor har elevhälsoteam som arbetat hälsofrämjande, förebyggande och kompensatoriskt. Undervisning har skett utifrån elevernas individuella förutsättningar med målsättningen att alla elever ska nå så långt som möjligt utifrån individens förutsättningar.

Nämndens åtaganden:

- Att ha stärkt arbetet med tidiga och samordnade insatser för eleverna. Tidiga och samordnade insatser handlar om att eleverna ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. För det krävs en förbättrad samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten.
- Att – tillsammans med grundskolan – ha utvecklat arbetet med överlämnandet och arbetet för att öka förutsättningarna för mottagande verksamhet att få relevant information för att möta eleven utifrån behov och förutsättningar.
- Att ha stärkt samverkan med det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), som ligger inom Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde.
- Har förbättrat uppföljnings- och analysarbete kopplat till de kompensatoriska åtgärderna för att försäkra sig om att åtgärderna leder till faktiska förbättringar av elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att gymnasieskolan förmedlat och förankrat respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Målet med skolans demokrati- och värdegrundsarbete är att främja demokratin, integration och, motverka odemokratiska uttryck.

Var och en som verkar inom gymnasiet ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är värden som utbildningen gestaltar och förmedlar.

Nämndens åtagande:

- Delaktighet i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling. För att eleverna ska få inflytande över undervisningen har eleverna varit delaktiga i undervisningens alla delar, det vill säga i planering, genomförande och utvärdering. Genom elevinflytande har eleverna lärt sig på ett konkret sätt hur demokratiskt beslutsfattande fungerar. Elevinflytande har stärkande effekter på relationen mellan skolans personal och elever, och leder till en större acceptans för de beslut som fattas.
- Alla elever på gymnasiet har fått möjligheten att svara på elevenkäten. Det har ökat elevernas delaktighet och inflytande, och gett rektorer och nämnd större möjligheter att mäta hur den upplevda nöjdheten hos alla elever är. Detta har

också gett ökad möjlighet för rektorer och nämnd att besluta om relevanta utvecklingsområden.

- Nämnden har fortsatt utveckla forum för samråd och stärka dialogen mellan elever, lärare, rektor och nämnd om frågor som rör utbildningen.
- För att öka elevernas möjligheter att påverka sin framtid har nämnden säkerställt att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodosätts och att elevernas upplevda nöjdhet med studie- och yrkesvägledningen ökat. För att öka likvärdigheten, kvaliteten och elevernas nöjdhet med studie- och yrkesvägledningen behöver utvecklingsarbetet fortsätta. Huvudmannaplanen har implementerats och samordningsgruppen för studie- och yrkesvägledare har fortsatt sitt arbete för att uppnå ökad likvärdighet och ökad kvalitet inom området.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att de utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa har, så långt det varit möjligt, anpassats med hänsyn till ungdomarnas önskemål och samtidigt mött arbetsgivarnas kompetensbehov. Nämnden har haft för avsikt att skapa ekonomiskt hållbara, attraktiva och heterogena skolor, heterogena t ex avseende kön, socioekonomisk bakgrund och yrkes- respektive högskoleförberedande program, där fler elever får plats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att vara andra nämnder och föreningar behjälpliga för att sprida information om kultur- och fritidslivet till eleverna på gymnasiet och samverkat med föreningslivet för att fler elever ska nå målen med sin gymnasieutbildning. Nämnden har också bidragit genom att stödja de elevföreningar som är verksamma inom gymnasieskolorna. Nämnden bidrar fortsättningsvis till målet genom att ha en del av Karolinska gymnasiets verksamhet i Kulturkvarterets lokaler för att bidra till etableringen av Kulturkvarterets fokus på barn och ungdomar.

Nämndens åtagande:

- Att i samarbete med berörda nämnder ha bidragit till att Kulturkvarteret etableras som Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande utvecklas, med särskilt fokus på barn och ungdomar.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Gymnasieskolorna har haft ännu ett år med annorlunda förutsättningar där hela läsåret 2020/2021 varit en kombination av när-, fjärr- och distansundervisning. När läsåret summerats så står det klart att den totala examensgraden på nationella program stabiliserats på 93%. Vilket får ses som positivt med tanke på de utmaningar elever, lärare och övrig personal ställts inför under året.

Det finns fortsatt vissa skillnader i examensgrad mellan elever på yrkesprogram jämfört med elever på studieförberedande program, detta trots att fler yrkes elever klarar sin utbildning i år jämfört med föregående år. Pandemin har inneburit att yrkes elever prioriterats när skolorna planerat för vilka delar av utbildningen som ska placeras på skolorna utifrån antagandet att eleverna behöver tillgång till specialiserade salar och utrustning. En ökning av examensgraden på yrkesprogrammen till trots så skiljer det fortsatt fem procentenheter mellan dessa elever upp till de som läser studieförberedande utbildningar. Dessa skillnader behöver analyseras vidare utifrån flera perspektiv för att öka yrkes elevernas examensgrad. När statistiken delas upp på kön så visar det sig att det finns en liten skillnad mellan hur flickor och pojkar presterar. 94% av flickorna når en examen under vårterminen 2021 och 93% av pojkarna. Det är eftersträvansvärt att ha små skillnader mellan könen då detta är ett tecken på att skolorna har ett fungerande kompensatoriskt arbete.

Det sker fortsatt insatser både på skolorna och på huvudmannanivå för att i framtiden höja examensgraden. Ett exempel är att huvudmannen och Riksgymnasiet inleder en samverkan med Skolverket för att öka kvaliteten på utbildningen. Ett annat exempel på utvecklingsinsatser är ett initiativ på introduktionsprogrammet som syftar till att ändra skol tillhörighet för elever som är nära behörighet. Syftet är att underlätta steget från IM till ett nationellt program för att öka andelen elever som når en examen inom fyra år.

Trots att resultaten ligger stabilt på en relativt hög nivå så finns det utvecklingspotential. För att finna träffsäkra insatser som minskar skillnader mellan pojkar och flickor samt mellan elever på yrkes- och högskoleförebereadande program behövs fortsatt en fördjupad förståelse och analys.

Nämnden följer även upp genomströmningstal på gymnasiet i form av andel elever med examen på tre och fyra år. Det står klart att en större andel elever på både yrkes- och studieförberedande program når en examen på tre år vid den senaste mätpunkten. Resultatet för yrkesprogrammen är ett resultat som placerar Örebro kommun i mittenskiktet i relation till jämförbara kommuner medan genomströmningen för studieförberedande program på tre år placerar kommunen i topp i relation till jämförbara kommuner. För att öka genomströmningen bör fokus ligga på att fortsatt öka examensgraden men också på att öka nöjdhet, trygghet och rekommendationsgrad på programmen för att minska avhopp och programbyten. Dessa påverkar genomströmningstalen negativt.

Vad gäller genomströmningen på fyra år så har resultaten minskat för alla tre genomströmningmått vid den senaste mätpunkten. För yrkesprogram och studieförberedande program så placerar båda resultaten Örebro kommuns gymnasieskolor i mittenskiktet. Det är viktigt, ur ett samhällsperspektiv, att genomströmningen är så hög som möjligt eftersom detta är ett tecken på en låg avhoppsfrekvens. För att nå en förbättrad genomströmning så krävs genomlysning av

många olika delar av gymnasiet verksamhet. Primärt så behöver insatser riktas mot de grupper som i högst utsträckning är i behov av stöd. Men andra även andra aspekter påverkar detta värde negativt. Exempelvis bidrar hög konkurrens till populära utbildningar till att fler elever hänvisas till sina andrahandsval vilket sannolikt leder till en negativ påverkan på genomströmningen. Detta utifrån antagandet om att elever stannar kvar och fullföljer utbildningen de är mest intresserade av i högre utsträckning.

Det sista genomströmningstalet som nämnden följer upp är ”andel examen inom fyra år, introduktionsprogram”. Detta är ett tal som visar hur många elever som når examen inom fyra år men som började sin utbildning på ett introduktionsprogram. För att en elev ska kunna hamna i denna statistik krävs att den blir behörig efter sitt första år på introduktionsprogrammet och därefter klarar det nationella programmet på tre år. Detta mått är svårt att följa korrekt eftersom det inte tar höjd för att introduktionsprogrammets olika utbildningsplaner har olika mål där vissa är helt yrkesinriktade. Det som dock går att göra är att säkerställa att elever som går på programinriktat val blir behöriga för att underlätta steget till ett nationellt program.

Gällande trygghet och studiero så visar resultaten att tryggheten på skolorna gått upp tre procentenheter till ett läge där 93% av eleverna på Örebro kommuns gymnasieskolor känner sig trygga på skolan. Även känslan av trygghet på programmet har ökat marginellt och ligger nu i paritet med tryggheten på skolan. Sannolikt har de restriktioner under året som syftat till att hålla avstånd och ha en andel av eleverna hemma för fjärrundervisning bidragit till att minska friktionsytorna på skolorna vilket i sin tur lett till ökad känsla av trygghet.

Avslutningsvis har känslan av arbetsro ökat, för andra året i rad. Vid tidpunkten för mätningen angav 80% av eleverna på gymnasiet att de upplever arbetsro på sina lektioner. Detta är en siffra som för två år sedan låg på 69% och som varit föremål för kvalitetshöjande insatser från skolornas sida de senaste åren. Det är dock sannolikt att restriktionerna även här bidragit till ökningen då hemmiljön lättare anpassas efter individens behov än klassrummen. Att elever upplever studiero framgent, när skolorna fylls igen, kommer vara en prioriterad fråga i många klassrum. Med anledning av detta kommer resurser satsas på de program som har lägst upplevd trygghet och studiero för att komma till rätta med problemet redan från och med hösten 2021.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • En stor majoritet av eleverna i Örebro känner sig trygga i skolan. • Huvudmannen och Riksgymnasiet inleder en samverkan med Skolverket för att öka kvaliteten på utbildningen. • Resurser har tilldelats introduktionsprogrammet för att höja tryggheten på programmet, arbetet inleds hösten 2021. • Ett pilotprojekt inleds där elever på IM byter skoltillhörighet för att underlätta övergången till nationella program. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet behöver fortsätta med att skapa träffsäkra analyser av skillnader vad gäller resultat för pojkar och flickor och elever på yrkes- samt högskoleförberedande program. • Insatser som leder till att fler elever på yrkesprogrammen når examen. • Arbetet med att erbjuda platser utifrån faktiskt behörighet på introduktionsprogrammen behöver fortsätta

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Andel elever med examen, alla nationella program	92	93	93	öka
Andel elever med examen, yrkesprogram	90	89	90	öka
Andel elever med examen, högskoleförberedande program	94	95	95	öka
Andel elever med examen inom 3 år, yrkesprogram	75	79	*	öka
Andel elever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program	83	87	*	öka
Andel elever med examen inom 4 år, yrkesprogram	82	80	*	öka
Andel elever med examen inom 4 år, högskoleförberedande program	91	88	*	öka
Andel elever med examen inom 4 år, introduktionsprogram	26	22	*	öka
Andel elever som känner sig trygga i skolan	90	90	93	öka
Andel elever som känner sig trygga på sitt program	90	92	93	öka
Andel elever som upplever studiero på sitt program	90	92	**	öka
Kommentarer till indikatorernas prognos				
* Resultaten publiceras i december 2021.				
** Formuleringen i vårt mätinstrument lyder: "det är arbetsro på lektionerna". Resultaten visar att andelen elever som upplever arbetsro ökat de senaste tre åren. 2019 (69), 2020 (73), 2021 (80).				

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna på gymnasiet ska tillägna sig och utveckla kunskaper. Utbildningen på gymnasiet har främjat elevernas utveckling till ansvarskännande människor, som aktivt deltar i och utvecklar yrkes- och samhällslivet. Den har även bidragit till elevernas allsidiga utveckling och främjat en livslång lust att lära.

Målet har varit att alla elever ska nå målen med sin gymnasieutbildning och varje elev ska få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Särskild uppmärksamhet har ägnats åt de elever som av olika anledningar har haft svårigheter att nå målen för utbildningen. Även elever som lätt nått det kunskapskrav som minst ska uppnås har fått ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Huvudmannen kommer under hösten att arrangera kompetensutvecklingsinsatser inom digital undervisning för yrkeslärare med syfte att utveckla lärarnas pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper.

Grunden för allt förbättringsarbete i skolan är ett brett värdegrundsarbete, systematiskt

kvalitetsarbete, kollegialt lärande och vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är samma arbete som främjar trygghet och en tillitsfull skolmiljö som främjar elevernas kunskapsutveckling.

Det pedagogiska ledarskapet har varit ett prioriterat mål genom IFOUS program ”Leda för skolutveckling”. Efter tre år i IFOUS regi kommer rektorerna fortsätta arbetet i egen regi och i samarbete med rektorer på vuxenutbildningen.

Nämndens åtaganden:

- Lärarnas kompetenser är den viktigaste kvalitetsfaktorn för elevers lärande och undervisningens kvalitet och lärarens insats är direkt avgörande för framgång i elevens lärande. En del av det systematiska kvalitetsarbetet för nämnd har handlat om att följa upp och utveckla undervisningens kvalitet. Att utveckla undervisningens kvalitet handlar om att utveckla lärares ämneskunskaper och läroplanskunskaper, liksom pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper. Under 2021 kommer nämnden arrangera kompetensutvecklingsinsatser inom området och stötta de skolenheter som identifierat undervisningens genomförande och kvalitet som ett prioriterat område. Kursutvärderingar har också använts som ett verktyg för rektor och nämnd att använda vid uppföljning av undervisningens genomförande då vissa skolenheter påvisat avvikelser beträffande måluppfyllelsen.
- För att öka andelen elever som får en gymnasieexamen inom 4 år har nämnden behövt säkerställa att fler elever som inte är behöriga till ett nationellt program får plats på det introduktionsprogram de önskar. Syftet har varit att öka måluppfyllelsen genom att systematiskt utreda elevunderlaget och erbjuda platser på introduktionsprogram utifrån elevernas faktiska behörighet och intresse.
- Rektors betydelse för att skapa en framgångsrik skola är mycket stor. Höga förväntningar på elevernas resultat, tydliga regler och att rektorerna är delaktiga i dialog med lärarna om undervisningen, samt tydliga mål och gemensamma visioner, är viktiga aspekter för ett framgångsrikt pedagogiskt ledarskap som i sin tur genererar en framgångsrik skola. Alla rektorer har deltagit i Örebro kommuns IFOUS-program ”Leda för skolutveckling”. Målet har varit att rektorerna kunnat fördjupa och utveckla ny kunskap och handlingsberedskap i att leda och organisera ett långsiktigt och hållbart förändringsarbete. Viktigt har också det kollegiala lärandet mellan rektorer och deras enheter varit.
- Nämnden har utvecklat analysen av studieresultat för att finna relevanta förklaringar och belägg till skillnader i resultat mellan olika skolor samt mellan flickor och pojkar. Införandet av resultatdialoger ska ses som en del i det arbetet.
- Som en fortsättning på arbetet under 2019 och 2020 med att utveckla försteläraryuppsatserna och organisationen har en översyn tillsammans med grundskolan genomförts.
- För att stärka nämndens och rektorernas möjligheter att göra välgrundade analyser och i god tid kunna besluta om insatser som behövs för att alla elever ska nå målen har vi behövt säkerställa att nämnd och rektorer får relevanta nyckeltal snabbare. I dagsläget saknas ett systemstöd för systematisk kunskapsuppföljning. Att följa varje elevs kunskapsutveckling regelbundet är en förutsättning för att nå goda resultat. Syftet med ett systemstöd för kunskapsuppföljning är att få möjlighet att genomföra systematiska och proaktiva uppföljningar av elevernas kunskapsresultat och därmed öka möjligheterna att i god tid kunna göra de insatser som behövs för att alla elever

ska nå målen. Arbetet med att ta fram ett systemstöd för systematisk kunskapsuppföljning har ännu inte genomförts. Förvaltningen fortsätter med regelbundna kunskapsuppföljningar under läsåret med hjälp av de digitala verktyg som finns till hands.

- Nämnden har fortsatt att utveckla Riksgymnasiet för döva och hörselskadade för förbättrad möjlighet till språkutveckling för elever med rätt till teckenspråk.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Elevernas trygghet och studiero har mycket stor betydelse för hur eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Skolorna har arbetat systematiskt och uthålligt för att öka tryggheten och studiero genom strukturerad och varierad undervisning, tillitsfulla relationer mellan lärare och elever samt ett aktivt värdegrundsarbete.

Nämndens åtaganden:

- Att tillsammans med kommunens säkerhetsavdelning, polisen och fastighetsägarna fortsatt de främjande och förebyggande insatserna för att öka elevernas trygghet och studiero. Framför allt inom skolområdet men också på platser i anslutning till skolorna.
- Att ha förstärkt de trygghetsskapande åtgärderna på de program där den upplevda tryggheten är lägst.
- Att utveckla analysen av trygghetsresultat för att finna relevanta förklaringar och belägg till skillnader i resultat mellan olika skolor samt mellan flickor och pojkar.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Se hur nämnden bidragit till utveckling inom målet under *Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer.*

Utöver vad som nämnts i målet *Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer* har nämnden bidragit till utveckling inom målet genom att alla elever utvecklat kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilka ökat elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning. Till exempel inom ramen för ung företagsamhet, UF.

Det är dock särskilt värt att nämna gymnasiets samverkan med Yrkesutbildningscenter, som ansvarar för kommunens yrkesutbildning för vuxna, däribland genom yrkesvux. Yrkesvux köper in utbildningar från Tullängsgymnasiet och Virginska gymnasiet på grund av dess goda kvalitet. För gymnasierna innebär detta bland annat att

vi ökar lokalutnyttjandet på programmen. Ett långsiktigt åtagande mellan de båda skolformerna underlättar hållbar och långsiktig kvalitetsutveckling för lärare, elever och utbildning. Samarbetet mellan yrkesvux och de gymnasiala yrkesutbildningarna cementerar också yrkesprogrammets starka position i branschen genom att stärka bilden av skolorna som Örebro kommuns leverantör av yrkesutbildningar. Ett exempel är hur intimt Tullängsgymnasiet förknippas med byggutbildningar inom byggbranschen då både ungdomar och vuxna utbildas på samma plats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Den samlade elevhälsan har haft ett viktigt uppdrag när gymnasiet gick över till fjärr- eller distansundervisning. Omställningen har inneburit stora utmaningar för elevhälsoarbetet. Detta läsår har präglats av en kombinerad när-, fjärr- och distansundervisning vilket ytterligare förändrat förutsättningarna. Elevhälsans uppdrag består av att undanröja hinder i elevernas lärmiljö för att möjliggöra så att alla elever kan nå målen oavsett bakgrund och förutsättningar. Under tiden som skolorna haft kombinerad distans och närundervisning så har elevernas lärmiljöer varit unika eftersom de tidvis suttit hemma. Personalen har därför behövt förändra sitt arbetssätt, rutiner och strukturer och siffrorna visar att eleverna generellt känner att de får ett bra stöd från sina elevhälsoteam.

Detta läsår har oron för skolarbetet ökat något på en aggregerad nivå. När statistiken bryts ned står det klart att det finns stora skillnader mellan könen där oron är störst bland flickor. Det finns också skillnader mellan yrkesförberedande och högskoleförberedande program där det framgår att elever som läser studieförberedande program oroar sig mer för sitt skolarbete än vad elever på yrkesprogram gör. Denna tendens ligger i linje med vad forskningen visar. Det ligger nära till hands att anta att försämringen beror på den kombinerade när- och distansundervisning, sannolikt är det dock inte så enkelt även om pandemin rimligen har bidragit till ökad oro. Fördjupade analyser krävs för att hitta nyanserade förklaringsmodeller och metoder för att bryta de tendenser som statistiken visar.

Forskning visar även på att den oro och ohälsa som relateras till skolarbete huvudsakligen rör det självständiga arbete som sker utanför ordinarie undervisning (skolverket.se, 2021). Det är det arbete eleverna själva har ansvar för snarare än klassrumsmiljön som ger upphov till oron. Sådana undervisningssituationer har sannolikt uppstått i högre utsträckning under de restriktioner som skolorna arbetat haft det senaste läsåret.

Närliggande är även den oro som rör det sociala spelet som däremot svårare att hantera och undvika. Därför är det viktigt att nämnden och skolorna fortsätter att arbeta med de sociala relationerna i skolan. Som ovan anförts allokeras resurser för att satsa på att öka tryggheten på de program där eleverna upplever lägst trygghet. Detta antas även minska den sociala oron i skolan. Under våren 2021 har även en uppdaterad handlingsplan mot droger antagits vilket också syftar till ökad trygghet och minskad social oro.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Skolornas elevhälsoteam har ställt om väl under pandemin. • En stor majoritet av eleverna känner att de får bra stöd av elevhälsan trots hemundervisning. • Uppdaterad handlingsplan mot droger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Allt fler elever känner sig oroliga för skolarbetet, flickor oroar sig fortfarande mer än pojkar. Denna trend behöver brytas

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 3	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Andel elever som sällan känner sig oroliga inför skolarbetet	55	55	53	öka
Andel elever som anser att de får bra stöd av elevhälsan (som t.ex. skolsköterska, kurator, specialpedagog, psykolog)	66	74	74	öka

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar**KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**

Kvaliteten inom vård och omsorg ska vara hög. För att nå dit är målet att bemanningen på vård- och omsorgsboenden ska öka och antal personal som en hemtjänsttagare möter ska minska

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser, samt förebyggande arbete

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att alla som arbetar inom gymnasieskolan haft ett främjande och förebyggande förhållningsätt för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Ett särskilt ansvar för detta har skolornas elevhälsa haft. Elevhälsans uppdrag är i huvudsak att vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsans arbete ska bidra till en hälsofrämjande skolutveckling och undanröja hinder för enskilda elevers lärande. Genom att tidigt komma in i processen har elevhälsan kunnat stödja lärare och övrig skolpersonal i arbetet att anpassa och utveckla tillgängliga lärmiljöer. Detta har varit en särskild utmaning under den tid då skolans verksamhet påverkats av Coronapandemin. Elevhälsan har fått arbeta uppsökande och med hjälp av digitala verktyg på ett sätt som inte behövts tidigare.

Nämndens åtagande:

- Nämnden har behövt säkerställa att elevhälsan haft förutsättningar för och arbetar främst med att förebygga ohälsa och hinder i lärandet och att stärka eller bibehålla elevernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande genom att skapa lärmiljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Detta arbete har koordinerats i samordnings- och utvecklingsgrupp för elevhälsan och studievägledningen i gymnasieskolan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att ha stärkt det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Det är avgörande för elevernas mående och kunskapsresultat och skolan är en viktig skyddsfaktor för elevernas psykiska hälsa. Elevernas upplevda oro för skolarbetet har minskat. Trots att vi kan se en positiv utveckling är den psykiska ohälsan framför allt i form av stress över skolarbetet en utmaning på vissa program och påverkar elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen. Ett arbete har inletts under hösten 2021 för att bidra till ökad samordning kring ungas psykiska hälsa och ett stödmaterial för suicidprevention har tagits fram som en kompletterande resurs till skolornas ordinarie arbete.

Nämndens åtagande:

- Inom elevhälsoarbetet har flera olika satsningar och nya arbetsformer införts för att möta det behov av att bibehålla och utveckla psykisk hälsa samt förhindra ohälsa. Detta arbete har även varit ett prioriterat område under 2021 och har skett genom gemensamma kompetensutvecklingsinsatser inom området riktat till rektorer, lärare och elevhälsans personal.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Se hur nämnden bidragit till utveckling inom målet under *Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential*

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att arbeta för att alla elever ska lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning. Gymnasiet lägger en viktig grund för ungdomars etablering i arbete och övergång till fortsatta studier. Att ha slutfört en gymnasial utbildning är ett kvitto på att man har utvecklat förmågor som är viktiga både i arbetslivet och för vidare studier. Ungdomar utan gymnasial utbildning möter stora

svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland unga kvinnor och män som inte har avslutat en gymnasieutbildning är ungefär dubbelt så hög som bland dem som har avslutat en sådan utbildning. Det innebär även en ökad risk för såväl arbetslöshet som ekonomiskt och socialt utanförskap. Att ge alla elever förutsättningar att nå examen är en högt prioriterad fråga vilken minskar risken för att eleverna i framtiden kommer leva i ekonomisk utsatthet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att ha nolltolerans mot alkohol och droger i skolan. Inom gymnasieskolan finns en tydlig handlingsplan för att motverka droger. Det förebyggande arbetet har handlat både om att ha en diskussion runt värderingar och åsikter om droger samt att informera om konsekvenser av ett missbruk. Skolans personal har agerat i de fall det funnits misstankar om att en elev använt droger. Utbildningen på gymnasiet omfattar även droger och dopningspreparats negativa betydelse för hälsa och prestation. Åtagandet kopplat till detta kommunfullmäktigemål handlar om att utvärdera nämndens handlingsplan mot droger. På grund av att denna plan försenats så kommer utvärderingen ske i slutet av innevarande läsår. I år ligger fokus på att implementera innehållet ute i verksamheterna.

Nämndens åtagande:

- Att ha genomfört en utvärdering av nämndens handlingsplan mot droger

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning. Att ha stabila hemförhållanden är en grundförutsättning för att klara av sina studier. Därför har skolorna orosmält de fall där personal varit oroliga för att elever riskerat hemlöshet till socialtjänsten.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden har inte haft åtaganden avseende livsmiljöer för god livskvalitet. Nämnden har dock bidragit till utveckling inom målområdet genom att ha säkerställt en trygg och säker boende- och livsmiljö för eleverna på Riksgymnasiet och genom att eleverna haft tillgång till den hjälp i övrigt som föranleds av deras funktionsnedsättning för förutsättningar att lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning. Nämnden har också strävat efter att erbjuda attraktiva och framgångsrika gymnasieskolor där alla elever når målen med sin gymnasieutbildning. Färdigheter i och kunskaper om rörelseaktiviteter och hur olika livsstilsfaktorer påverkar människors hälsa är grundläggande för att människor ska kunna ta ansvar för sin hälsa.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommunens invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att säkerställa en trygg och säker boende- och livsmiljö för eleverna på Riksgymnasiet och att eleverna har tillgång till den hjälp i övrigt som föranleds av deras funktionsnedsättning för förutsättningar att lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov**

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens**

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att erbjuda attraktiva och framgångsrika gymnasieskolor där alla elever når målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag**

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor**

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att varje elev på gymnasiet fått kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa. Eleverna ska uppleva och förstå betydelsen av rörelseaktiviteter och deras samband med välbefinnande och hälsa. Färdigheter i och kunskaper om rörelseaktiviteter och hur olika livsstilsfaktorer påverkar människors hälsa är grundläggande för att människor ska kunna ta ansvar för sin hälsa.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Pandemin har inneburit stora förändringar för alla som verkar innanför skolans väggar. En av konsekvenserna har varit att resandet minskat, både utomlands och inrikes. Gymnasieskolorna i Örebro har sedan tidigare haft pågående internationaliseringsprojekt som i pandemins kölvatten inte kunnat arbeta som tidigare, med resor utomlands och besök från andra länder. De digitala lösningar som elever och personal har vant sig vid att arbeta med har öppnat nya möjligheter för hur ett internationaliseringsarbete kan se ut. Med bakgrund av detta har ett arbete inletts med att ta fram en strategi för hållbart resande

När skolorna fick ställa om till fjärr- och distansundervisning så utmanades alla aspekter inom skolan. Detta gäller även logistiken kring matbespisning. När skolorna stängde kunde eleverna inte komma och äta sin skollunch vilket påverkade många elever och familjer negativt. Skolorna lyckades dock ställa om till att kunna leverera skollunch i form av matlådor som eleverna kunde hämta ut på olika platser i Örebro. I takt med att skolorna öppnat lite i taget har systemet med lunchlådor funnits kvar och många elever och familjer har uttryckt tacksamhet över att skolorna kunnat lösa matfrågan. Detta är också sannolikt en av anledningarna till att fler elever uttrycker nöjdhet med skolmaten över lag.

Det har även skett riktade kvalitetshöjande insatser kring matfrågan. Kökscheferna har samverkat med varandra, de är även regelbundet med på skolornas ledningsgrupper för att fånga upp tendenser. Kostcheferna tar del av och analyserar resultaten från brukarenkäten för att kunna formulera handlingsplaner. Det tycks vara så att arbetet ger resultat. Frågorna om skolmat är några av de frågor som visar på störst förbättringar jämfört med tidigare år. Samtidigt behöver analysarbetet fortsätta. Läsåret 2020/2021 med alla restriktioner har inneburit att färre människor rört sig på skolorna vid varje specifik tidpunkt. Detta har sannolikt inneburit en lugnare måltidsmiljö vilket även kan ha påverkat helhetsintrycket på skolmaten. Det står också klart att det fortsatt finns stora skillnader mellan skolenheterna. Skillnaderna behöver jämnas ut genom att etablera en högre lägstanivå vilket även kommer vara ett fokus inför kommande år.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Samverkan och riktade insatser kring matfrågan har gett resultat på elevers nöjdhet med skolmat och måltidsmiljö. Ett pilotprojekt startar med syfte att minska matsvinnet på skolorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Det finns stora skillnader mellan olika skolenheter gällande nöjdhet med skolmat.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Andel elever som är nöjda med kvaliteten på skolmaten	33	35	47	Öka
Andel elever som är nöjda med nöjda med måltidsmiljön	45	50	66	Öka

Andel elever som anser att man på sitt program arbetar aktivt med klimat- och miljöfrågor	56	60	58	Öka

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att miljöperspektivet i undervisningen gett eleverna insikter så att de kan dels själva medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Undervisningen har också belyst hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. Vidare har ett pilotprojekt på Rudbecksgymnasiet inletts för att minska matsvinnet genom att testa en digital lösning som ger köket dagliga uppdateringar med estimat på hur många elever som förväntas äta under en given dag. Detta gör att köket lättare kan dimensionera antalet portioner och på så sätt minska svinnet och i förlängningen även klimatpåverkan.

Nämndens åtagande:

- Att inom nämnden påbörjat arbetet med en strategi för hållbart resande inom gymnasiet.
- Att ha stärkt samverkan med måltidsenheten för att öka elevernas förståelse kring hållbar livsmedelsförsörjning och samtidigt öka elevernas upplevda nöjdhet med skolmaten och måltidsmiljön.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan

För att öka användningen av förnybar energi, har nämnden bidragit till målet genom att följa och tillämpa de policyer och rutiner som finns.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att följa och tillämpa kommunens avfallsplan, cirkulära Örebro.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema väderhändelser och ett förändrat klimat

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att följa och tillämpa de policyer och rutiner som finns.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

En grundläggande utmaning är att Gymnasienämndens verksamheter inte har en ekonomi i balans. Vid nationell jämförelse av gymnasieverksamhetens kostnad, vilket baseras på räkenskapsammandraget, är den sammantagna kostnaden för gymnasiet lägre än om resurser fördelades utifrån snittkostnader i riket. Den resurs som i dagsläget tilldelas gymnasieskolorna räcker endast till att tillgodose de minimikrav som ställs, som till exempel minsta garanterade undervisningstid och tillgång till elevhälsa. För att bibehålla god kvalitet och hög måluppfyllelse i förhållande till demografikutvecklingen framåt, det faktum att introduktionsprogrammen och stödbehoven hos eleverna ökar samt ökande behov i samhället, till exempel gällande psykisk ohälsa, behöver Gymnasienämnden ytterligare resurstilldelning.

Gymnasiet har, som beskrivs utförligare i övriga delar av denna rapport, präglats av förändrade arbetssätt på grund av Corona under året. Rektorer har fått ställa om sina verksamheter och tillsammans med medarbetare utformat nya digitala arbetssätt och löst frågor löpande. Örebro kommuns gymnasieskolor har hanterat omställningen till kombinerad när- och fjärrundervisning bra och andel avgångselever med examen är i paritet med föregående år. Under året har gymnasieskolan fått ett minskat elevantal vilket medför en minskad budgetram jämfört med den budget man gick in i året med. Trots dessa utmaningar prognostiserar nämnden totalt sett en mindre negativ budgetavvikelse än motsvarande period föregående år. Vid djupare analys framgår dock att det reguljära gymnasiet prognostiserar negativ budgetavvikelse som är något mindre i storlek med prognos 1, men att nämnden som helhet hjälps mycket av att Gymnasiesärskolan samt Gymnasiesärskolan för döva och Hörselskadade som prognostiserar en betydligt större positiv budgetavvikelse jämfört med delår 1.

Som ett led i den strategiska kompetensförsörjningen har nämnden i dialog med fackliga organisationer under 2020 påbörjat ett utvecklingsarbete kring en likvärdig verksamhets- och bemanningsplanering för lärare. Syftet är att säkerställa att gymnasiet, utifrån befintliga resurser, kan leverera utbildning till eleverna och att främja en hållbar arbetsmiljö för lärare i en tid med kompetensförsörjningsutmaningar.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Prognostiserad budgetavvikelse är lägre än föregående prognos. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt arbete med ekonomi i balans.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Nämndens ramavvikelse, mnkr	-11,2	+1,8	-2,0	0
Andel enheter med HME-värde på minst, index 78	57	37	*	öka
Kommentarer till indikatorernas prognos				
Medarbetarenkät genomförs i oktober 2021.				

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom planering av utbildningsorganisationen och omvärldsbevakning av vilka program som eleverna söker till. Detta för att till varje läsår kunna förutspå och matcha organisationen till de elever som ska påbörja ett nytt läsår på hösten. Att läsår inte följer räkenskapsår och att nämndens budget förändrats flera gånger under året är en stor utmaning kopplat till detta mål. Att sent på året kunna ställa om organisationen och få ekonomisk effekt på förändringarna är nästan omöjligt varför planering och långsiktighet blir avgörande för nämndens framgång avseende budgetföljsamhet. Se vidare under nästa mål nedan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att – tillsammans med ekonomer – säkerställa ekonomisk kompetens, och ha goda rutiner för ekonomisk uppföljning. Nämnden har även verkat för att i större omfattning än tidigare utveckla principer för resursanvändningen som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel. Nämnden har även intensifierat arbetet med att följa upp och utvärdera verksamheten ur ett kostnadsperspektiv, för att – så långt det är möjligt – få största möjliga effekter.

En grundläggande utmaning har varit att Gymnasienämndens verksamheter inte har en ekonomi i balans. Vid nationell jämförelse av gymnasieverksamhetens kostnad är den sammantagna kostnaden för gymnasiet lägre än om resurser fördelades utifrån snittkostnader i riket. Den resurs som i dagsläget tilldelas gymnasieskolorna räcker till att tillgodose de minimikrav som ställs, som t ex minsta garanterade undervisningstid och tillgång till elevhälsa. För att bibehålla god kvalitet och hög måluppfyllelse i förhållande till demografiutvecklingen framåt, det faktum att introduktionsprogrammen och stödbehoven hos eleverna ökar samt ökande behov i samhället, t ex gällande psykisk ohälsa, behöver nämnden ytterligare ca 10 miljoner i resurstilldelning. För att nå en långsiktig och hållbar ekonomi i balans har gymnasienämnden vidtagit ett antal åtgärder som har redovisats tidigare. Under 2021 har nämnden fortsatt arbetet bland annat genom nedanstående åtgärder.

Nämndens åtagande:

- Att ha fortsatt arbetet med likriktning av 1-1-enheter samt att ha genomfört en översyn av personaldatorer med syftet att långsiktigt sänka nämndens kapitalkostnader.
- Att fortsatt ha arbetat aktivt med personal i omställning, både för att hitta lösningar för varje enskild individ och för att sänka nämndens omställningskostnader.

- Att kontinuerligt ha sett över och justerat gymnasiets utbildningsorganisation i syfte att skapa hållbara, attraktiva och heterogena skolor där fler elever får plats. Matchning alternativt omorganisation så att dimensioneringen av utbildningsplatser motsvarar efterfrågan i förväntad elevökning.
- Översyn av lokalutnyttjande för att undersöka möjlig effektivisering samt göra prioriteringar i linje med förändringar i utbildningsorganisationen enligt ovan. Denna åtgärd bör göras i samarbete med programnämnden som bär lokalansvaret.
- Fortsatt effektiviseringsarbete inom respektive rektorsområde. I samband med detta kommer även arbetet med översyn av resursanvändning att fortgå med stöd från verksamheten.
- Fortsatt översyn av programtilldelning tillsammans med programnämnd.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

Nämnden bidrar till utveckling inom målet genom att aktivt söka samarbete med andra nämnder och med kommunala bolag, och alltid vara tillgängliga för dialog om samarbete.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Nämnden bidrar till utveckling inom målet genom att ta fram könsuppdelad statistik, analysera, och vid behov genomföra jämställdhetsanalyser och gender budgeting.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Nämnden bidrar till utveckling inom målet genom att fortsätta att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete samt att ytterligare utveckla systematiskt arbetssätt avseende att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Detta ger förutsättningar för alla medarbetare att kunna agera trygga, kreativa och engagerade i enlighet med kommunens medarbetarplattform. Chefer ska ges förutsättningar för ett hållbart ledarskap och vara trygga i att leda förändring, och tillsammans med sina medarbetare skapa en bra verksamhet och nå verksamhetsmålen.

Under 2020 införde Örebro kommun en ny riktlinje för omställning av medarbetare. Gymnasiet gick även in i kommunens utökade stöd vid rekrytering. Detta innebär nya arbetssätt för rektorer att arbeta med både rekrytering och omställning. Ett prioriterat område under 2021 kommer att vara att stödja rektorerna i att hantera både rekrytering och omställning enligt kommunens rutiner och riktlinjer så att vi använder kompetensen rätt och kan effektivisera verksamheten där det behövs.

För att säkerställa kompetensförsörjningsbehovet på kort och lång sikt, har nämnden under 2019 kartlagt behov, ringat in de kompetenser som innebär störst kompetensförsörjningsutmaningar och beslutat om åtgärder. Kartläggningen genomförs årligen och kommer att förnyas under hösten 2020. Som ett led i den strategiska kompetensförsörjningen har nämnden i dialog med fackliga organisationer under 2020 påbörjat ett utvecklingsarbete kring en likvärdig verksamhets- och bemanningsplanering för lärare. Syftet är att säkerställa att gymnasiet, utifrån befintliga resurser, kan leverera utbildning till eleverna och att främja en hållbar arbetsmiljö för lärare i en tid med kompetensförsörjningsutmaningar. Detta kommer även innebära att rektorerna förstärker information om mål och uppdrag till medarbetarna, vilket var ett utvecklingsområde enligt medarbetarenkäten 2019.

Indikatorer:

- Andel enheter med HME-värde på minst, index 78

5. Analysunderlag – ekonomi.

Delårsresultat och prognos – ekonomi

Förvaltningen har sammanställt delårsrapport med prognos som innehåller analys av ekonomiskt utfall till och med augusti samt prognos för helår 2021.

Nämndens budgetram uppgår till 519 486 tkr och totalt har nämnden till och med augusti förbrukat 96 procent av budget för perioden. Utifrån ekonomiskt utfall till och med augusti samt bedömda förändringar under resterande del av året prognostiseras utfallet för året att visa en avvikelse mot budget på -2 000 tkr, vilket motsvarar -0,4 procent av budgetramen.

Inför året minskades Gymnasienämndens budgetram med ett effektiviseringskrav från Programnämnd Barn och utbildning. I januari justerades sedan detta från programnämnden genom ett beslut om budgettillskott. Totalt effektiviseringskrav efter denna förstärkning uppgick till ca 4 mnkr. Se mer under *Effektivisering*.

Coronapandemin har inneburit distansundervisning för reguljära gymnasiet samt Riksgymnasiet helt eller delvis även under våren 2021. Gymnasiesärskolan och Riksgymnasiesärskolan för döva och hörselskadade har däremot bedrivit undervisningen på plats under hela pandemin. Lagd prognos påverkas, liksom utfallet för föregående år, främst av uteblivna kostnader då alla moment som normalt ingår i undervisningen inte gått att genomföra. För Gymnasiesärskolan och Riksgymnasiesärskolan D/H påverkas utfall och prognos också av lägre personalkostnader på grund av sjukfrånvaro och det faktum att man varit restriktiv med att ta in vikarier i verksamheten med hänsyn till smittspridningsrisk. Under året har även gymnasienämnden erhållit tillfälliga medel hänförliga till Skolmiljarden, se mer under *Skolmiljarden*.

I prognosen har hänsyn tagits till elevförändringen hänförligt till hösten och läsårsstart. Gymnasienämnden har en utmaning i att budget beror på antalet elever och ett fortsatt minskat elevantal för reguljära gymnasiet samt Riksgymnasiet. Det tar tid att ställa om en organisation och därmed är det svårt att få effekt, genom minskade kostnader, samma år som elevtapp uppstår. Gymnasiesärskolan har en fortsatt elevökning, om än inte lika stor som föregående år.

Nämnden har i nuläget inga beslutade åtgärder som planeras att finansieras av planeringsreserven. Coronapandemin medför osäkerhet och utmaningar för nämndens verksamheter varför medlen kan komma att användas längre fram under året.

Effektivisering

Inför året minskades Gymnasienämndens budgetram med -7 803 tkr varav budget minskats med -6 995 tkr för reguljära gymnasiet och Riksgymnasiet och -808 tkr fördelat på Gymnasiesärskolan och Riksgymnasiesärskolan D/H. Den 19e januari beslutade Kommunstyrelsen att fördela ytterligare medel till Programområde barn och utbildning, pengar som ska ses som en permanent förstärkning. Förstärkningen fördelades från Programnämnden mellan kommunal och fristående huvudmän genom resursfördelningsmodellerna och gjordes proportionerligt utifrån elevpeng precis som ordinarie budgettilldelning. Förstärkningen innebar att effektiviseringskravet minskats från i snitt -1 484 kr per elev till -731 kr per elev. Totalt för gymnasienämnden innebar det ett minskat effektiviseringskrav på ca 3,8 mnkr.

Då cirka 90 procent av nämndens kostnader är hänförligt till personal är det den främsta posten som behöver förändras för att klara effektiviseringskrav samt åtgärdas när

nämndens totala kostnader överstiger budget, vilket varit fallet främst för reguljära gymnasiet i flera år. Dock är det ett arbete vars effekt inte uppstår direkt samt är svårt att jämföra vid två specifika tidpunkter. Fortsatt arbete för att anpassa organisationen till elevantalet, framförallt inom reguljära gymnasiet som väntar elevminskning till hösten, beskrivs nedan.

Effekter av coronapandemin

Gymnasienämnden har påverkats ekonomiskt av coronapandemin på flera sätt. Både genom erhallen ersättning, ökade respektive uteblivna kostnader samt till viss del uteblivna intäkter. Likt den bedömning som gjordes i årsberättelsen för 2020 samt i prognosen vid delår 1 tidigare under året, är att den ekonomiska nettoeffekten för nämnden innebär minskade nettokostnader. Exakt belopp går inte att redovisa då framförallt uteblivna kostnader inte går att särskilja och beräkna utan att ålägga verksamheten stor administrativ börda.

Skolmiljarden

Under året har gymnasienämnden erhållit tillfällig förstärkning av statligt stöd, så kallat Skolmiljarden, om totalt ca 4 741 tkr fördelat på tre utbetalningar. Syftet med medlen är att bidra till goda förutsättningar för att säkerställa att elever får den utbildning de har rätt till, trots coronapandemin. Gymnasienämnden har beslutat att fördela medlen med fokus på följande:

- stärka måluppfyllelsen
- stärka lärarnas kompetenser att använda digitala verktyg för att öka elevernas lärande
- stärka elevhälsans kompetenser och förutsättningar att använda digitala verktyg för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- stärka arbetsmiljön för alla medarbetare, chefer och elever

Samtliga skolenheter har fått möjlighet att ta del av dessa medel men behoven och insatserna skiljer sig åt mellan de olika skolorna. I dagsläget görs bedömningen att gymnasienämnden till viss del kommer att ha ökade kostnader som följd av dessa insatser, men de kommer även till viss del täcka upp redan befintliga kostnader, till exempelvis delar av ordinarie personalkostnad. Detta medför att prognosen tillfälligt för i år har förbättrats, framför allt på det reguljära gymnasiet, och att vissa ekonomiska utmaningar med en ekonomi i balans kvarstår inför kommande år.

Reguljära gymnasiet

Reguljära gymnasiet har i flera år haft svårigheter att nå en ekonomi i balans. Inför 2021 har verksamheten ålagt sin del av nämndens effektiviseringsuppdrag samt fått en minskad budget till följd av elevminskning vid elevavstämning per februari. Ytterligare elevminskning är att vänta i höst baserat på antagningen vid läsårsstart, vilket försvårar arbetet med att anpassa personalorganisationen till förändrade elevantal.

Då personal- och organisationsförändringar tar tid har viss effekt av arbetet inkluderats i prognosen för ekonomiskt utfall för året, men det är fortfarande långt ifrån full effekt på de förändringar och det arbete som har gjorts under våren. Delar av den personal som placerades i omställning under våren har löpande gått vidare till nya anställningar medan vissa har tillfälliga placeringar inom andra verksamheter under hösten. Personal som är tillfälligt placerad kan komma att falla tillbaka till omställning igen, således är det endast en tillfällig minskning av dessa personalkostnader.

Omfattningen av det arbete som pågår kommer på sikt att innebära en minskning av nämndens personal motsvarande minskade personalkostnader på ca 15-20 mnkr baserat

på nuvarande lönenivå. Dock är det svårt att se hela kostnadsförändringen vid jämförelse av två olika tidpunkter utifrån ovan nämnda parametrar.

Arbetet är dock avgörande för att kunna fortsätta arbetet för att utveckla gymnasieskolans utbildningsorganisation i syfte att skapa ekonomiskt hållbara, attraktiva och heterogena skolor med hög kvalitet där fler elever får plats. Genom grundligt arbete för att på ett genomtänkt sätt anpassa totalt antal anställda till befintligt elevantal och budget läggs stabil grund för en fortsatt ekonomi i balans.

Karolinska gymnasiet

Prognosen visar en negativ avvikelse mot budget på -6 103 tkr. Samtliga program på skolan har haft en problematisk ekonomisk situation i flera år, läget försvåras ytterligare på grund av en stor elevminskning nu på hösten. Arbetet med att anpassa organisationen till elevantalet pågår, dock uppnås inte full effekt av arbetet under året. Planerade personalförändringar väntas medföra kostnadsminskning motsvarande stor delen av den prognostiserade negativa avvikelsen på sikt. Viss del av den negativa avvikelsen gällande personalkostnaderna beror dock på tillfälliga förstärkningar, dels som en följd av coronapandemin, dels hänförliga till tillfälliga förstärkningar eller insatser som är kopplade till de extra medlen från Skolmiljarden.

Kvinnerstaggymnasiet

Prognosen visar en negativ avvikelse mot budget på -5 078 tkr. Skolan är i en period av organisatoriska förändringar med succesiva förflyttningar av skoltillhörighet till Tullängsgymnasiet respektive Karolinska gymnasiet. Merparten av den negativa avvikelsen mot budget utgörs av personalkostnader som kommer att kunna minskas i samband med fortsatta organisatoriska förändringar enligt plan. Skolan har även en något större elevminskning under hösten än vad som var planerat för, vilket bidrar till den ökade negativa avvikelsen mot budget sett till delår 1.

Rudbecksgymnasiet

Prognosen visar en negativ avvikelse mot budget på -1 180 tkr. Avvikelsen beror på ett flertal orsaker, dels en utmaning med ett förändrat personalbehov på vissa program, dels flertalet minskade eller uteblivna intäkter till skolan. Under hösten har samhällsvetenskapliga programmet kunnat starta upp ytterligare en klass samt att International Baccalaureate har en högre elevökning än förväntat.

Tullängsgymnasiet

Prognosen visar en negativ avvikelse mot budget på -441 tkr. Den negativa avvikelsen är hänförlig till en elevminskning till hösten. Även om prognosen i delår 2 är en förbättring sett till delår 1, kvarstår utmaningar kring att anpassa organisationen till förändrat elevantal och därmed minska personalkostnaderna. Åtgärder är framtagna och arbetet är påbörjat men effekten av dessa sker succesivt under en längre tidsperiod. Skolan har under året erhållit tillfälliga medel vilket förbättrar prognosen i jämförelse med delår 1.

Virginska gymnasiet

Prognosen visar en negativ avvikelse mot budget på -2 048 tkr. Avvikelsen beror även här på en mera långtgående problematisk ekonomisk situation för hela skolan. Prognosen för året visar på en förflyttning mot ekonomi i balans jämfört med bokslut föregående år, dock bedöms varken yrkesprogrammen eller Idrottsprogrammen att nå ända fram under 2021.

Introduktionsenheten, Virginska gymnasiet

Prognosen visar en positiv avvikelse mot budget på +612 tkr. Under föregående år fick Samhällsvetenskapliga programmet för elever med högfungerande autism en höjd elevpeng, detta i kombination med ett ökat elevantal ökade enhetens budgetram. Arbete med utökning av organisationen utifrån de nya förutsättningarna pågår men har inte gjort i full utsträckning ännu, vilket påverkar prognosen. Osäkerheten i elevantalet är större här än vid andra gymnasieprogram då elevunderlaget fluktuerar mera under året.

Språkintröduktion

Prognosen visar en negativ avvikelse mot budget på -910 tkr. Den negativa avvikelsen är hänförlig till elevminskning som påbörjats redan under 2020 och väntas fortsätta. Även här är osäkerheten större än vid andra gymnasieprogram på grund av större fluktuationer under året. Åtgärder för att anpassa organisationen till förändrat elevantal och därmed minska personalkostnaderna har pågått under 2020 och planeras fortsätta framåt i takt med väntad fortsatt förändring av elevantalet. Viss effekt i form av minskade kostnader till följd av organisationsförändringar har tagits med i prognosen. Men det tar tid innan enheten når full effekt.

Riksgymnasiet

Prognosen visar en positiv avvikelse från budget på +5 538 tkr. Avvikelsen är i sin helhet hänförlig till det budgettillskott på 10 mnkr som verksamheten fick inför 2021 från Programnämnd Barn och utbildning. Arbetet kopplat till dessa medel är påbörjat och fortgår under hösten, dock uppnår man inte full kostnadseffekt under aktuellt år. Det är ett omfattande arbete att reda i frågorna kring hur detta budgettillskott ska användas för att öka attraktiviteten och kvaliteten framåt. Ett steg i detta är att under våren anställdes en strateg för att leda arbetet, för att uppnå största möjliga nytta behöver arbetet göras grundligt och kommer därför att ta tid. Arbetet försvåras i och med den pågående Coronapandemin och förändringar behöver även vid ett normalläge anpassas efter läsåret varför verksamheten inte kommer att ha byggt ut verksamheten och nyttja hela budgettillskottet först vid start av läsåret 22/23. Andra insatser som har påbörjats är förstärkning av de nationella programmen, personalförstärkningar på samtliga skolor samt ett gemensamt projekt med hälsofrämjande insatser.

Rektorsområdena inom Riksgymnasiet har, liksom förra året, en ansträngd ekonomisk situation till följd av elevminskning. Dimensioneringsproblematiken är stor inom verksamheten då elevminskningen sker spritt mellan skolor och program och verksamheten bedrivs i mindre grupper. Möjligheterna att minska kostnaderna för att möta budgetminskning till följd av minskade elevantal är alltså begränsade.

Gymnasiesärskolan

Prognosen visar en positiv avvikelse från budget på +3 467 tkr. Elevantalet ökade kraftigt under 2020 och ökar ytterligare till höstterminen 2021, om än inte lika kraftigt som föregående år. Elevökningen är stor inom den elevgrupp som är mest resurskrävande vilket också innebär att budget ökas för att rymma fler resurser. Arbetet med att växa organisationen innebär att kostnaderna ökas succesivt för att verksamheten ska klara att hitta och ta emot nyanställda på bästa sätt. Detta innebär att full kostnadseffekt av personalökningen inte ses samma år som elevökning infaller och bidrar till positiv avvikelse från budget. En annan anledning är att sjukfrånvaron är högre än normalt vilket beror på coronapandemin. Skolan är restriktiv kring att ta in vikarier vid sjukfrånvaro eller annan kortvarig frånvaro med hänsyn till smittspridningen.

Riksgymnasiesärskolan D/H

Prognosen visar en positiv avvikelse mot budget på +3 394 tkr. Avvikelsen beror på lägre personalkostnader till följd av sjukskrivningar samt viss vakans. Även här har skolan och boendet varit restriktiv med att ta in vikarier i verksamheten på grund av

coronapandemin. Högre intäkter än väntat kopplat till elever med stödbehov, vilka inte nyttjats fullt ut på grund av att de medlen inte kunnat planeras för i förväg, har också bidragit till del av avvikelsen.

Förvaltningsledning

Förvaltningsledningen prognostiserar en positiv avvikelse mot budget på +669 tkr. Avvikelsen är hänförlig till att Coronapandemin medför begränsningar i vilka insatser som går att genomföra. Exempelvis har förvaltningsledningen medel för att genomföra övergripande satsningar på exempelvis utbildning eller marknadsföring, dessa prognostiseras inte kunna nyttjas fullt ut 2021. Även vissa tillfälliga intäkter har inkommit under året som inte var med i budget.

5.1 Enheternas delårsresultat och prognos

Enhet, belopp i tkr	2020 Bokslut	2021 Utfall jan - aug	2021 Budget jan - aug	Förbr %	2021 Budget	2021 Prognos 2	2021 Avvikelse budget - prognos
Gymnasiet reguljär							
Nationella program							
Karolinska gymnasiet	-62 773	-38 870	-35 617	109%	-54 785	-60 889	-6 103
Kvinnerstgymnasiet	-30 289	-18 438	-17 048	108%	-24 344	-29 422	-5 078
Rudbecksgymnasiet	-63 912	-40 684	-43 340	94%	-66 821	-67 851	-1 030
Tullängsgymnasiet	-72 244	-45 112	-46 193	98%	-72 018	-72 458	-441
Virginskagymnasiet	-65 593	-37 695	-37 798	100%	-59 937	-61 985	-2 048
Summa Nationella program	-294 813	-180 799	-179 998	100%	-277 905	-292 606	-14 700

Introduktionsprogram							
Introduktionsenheten, Vi	-24 255	-17 213	-16 265	106%	-25 901	-25 289	612
Språkintrouktion	-22 174	-11 657	-11 314	103%	-17 115	-18 025	-910
Summa introduktionsprogram	-46 429	-28 871	-27 579	105%	-43 016	-43 314	-298
Summa gymnasiet reguljär	-341 242	-209 669	-207 576	101%	-320 921	-335 920	-14 999

Riksgymnasiet							
Riksgymnasiet	-72 162	-44 143	-49 469	89%	-80 296	-74 758	5 538
Summa Riksgymnasiet	-72 162	-44 143	-49 469	89%	-80 296	-74 758	5 538

Gymnasiesärskola							
Gymnasiesärskola	-32 889	-23 307	-26 270	89%	-43 499	-40 032	3 467
Summa gymnasiesärskola	-32 889	-23 307	-26 270	89%	-43 499	-40 032	3 467

Riksgymnasiesärskola D/H							
Riksgymnasiesärskola D/H	-29 561	-18 482	-20 389	91%	-33 696	-30 301	3 394
Summa Riksgymnasiesärskola D/H	-29 561	-18 482	-20 389	91%	-33 696	-30 301	3 394

Övergripande förvaltningsledning							
Gemensamt	-32 198	-20 535	-25 063	82%	-37 709	-37 040	669
Psykologstöd	-1 242	-1 378	-1 377	100%	-2 065	-2 065	0
Planeringsreserv	0	0	-333	0%	-500	-500	0
Summa förvaltningsledning	-33 440	-21 913	-26 773	82%	-40 274	-39 605	669

Nämnd							
Nämnd	-862	-609	-533	114%	-800	-869	-69
Summa nämnd	-862	-609	-533	114%	-800	-869	-69

Totalt Gymnasienämnden	-510 157	-318 124	-331 011	96%	-519 486	-521 486	-2 000
-------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------	-----------------	-----------------	---------------

5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Kontogrupp	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Utfall jan - aug	2020 Förbr %	2021 Budget	2021 Utfall jan - aug	2021 Förbr %	2021 Prognos 2	Avvikelse budget - prognos
Intäkter	125 415	149 772	73 263	49%	118 943	78 242	66%	119 392	449
Personalkostnader	-475 294	-482 949	-292 522	61%	-457 528	-293 316	64%	-461 554	-4 026
Kapitalkostnader	-16 629	-16 207	-11 236	69%	-15 965	-10 719	67%	-16 085	-120
Övriga kostnader	-143 649	-162 580	-88 649	55%	-164 936	-92 331	56%	-163 238	1 698
Netto	-510 157	-511 964	-319 145	62%	-519 486	-318 124	61%	-521 486	-2 000

Tabell ovan visar att utfall för perioden januari – augusti 2021 totalt sett är i linje med utfall för motsvarande period 2020.

Gällande utfallet för intäkterna ligger de högre vid jämförelse med samma period under föregående år. Ökningen är framför allt hänförligt till tillfälliga extra medel, där majoriteten utgör tillskott kopplat till Skolmiljarden. De tillfälliga medlen motsvara ca 5 300tkr, och tar man detta i beaktande ligger intäkterna i nivå med föregående år.

Utfallet för perioden januari till augusti för personalkostnaderna ligger i nivå med föregående år. Under året har arbetet med att ställa om personalorganisationen för att följa det minskade elevantalet påbörjats. Dock syns ingen effekt av det arbetet än gällande utfallet för personalkostnaderna. Detta beror på att verksamheten har ett annat verksamhetsår och planering läggs utifrån läsårsbasis, och det finns en viss fördröjning av kostnadseffekten vid arbete kopplat till förändring av personalorganisationen och omställning. Vid jämförelse av personalkostnaderna för bokslutet 2020 med prognosen i delår 2 går det att påvisa viss effekt av det arbetet som pågår, då den delen av effekten kommer att uppstå under hösten.

Arbetet som pågått för att minska kapitalkostnaderna tycks ha nått ett nytt normalläge då både utfall för perioden och prognos för helår ligger i linje med föregående år. Sett över några års sikt är det ett omfattande arbete som gjorts och kostnadsnivån har markant förändrats till nuvarande nivå.

Utfallet för övriga kostnader under perioden januari till augusti ligger över motsvarande period förra året. Dock är budget för hela året något högre än föregående år, vilket till viss del kan förklara ett högre utfall. Inköp hänförliga till denna kostnadskategori inom skolan sker oregelbundet under året, varpå en viss variation mellan åren inte är helt orimligt. En annan faktor är att coronapandemin påverkade dessa kostnader under förra året varpå det nödvändigtvis inte är hela rättvisande vid en jämförelse.

5.3 Verksamheternas delårsresultat och prognos

Verksamhet, belopp i tkr	2020 Bokslut	2021 Budget	2021 Utfall jan - aug	2021 Förbr %	2021 Prognos 2	Avvikelse budget - prognos
Politisk verksamhet	-862	-800	-609	76%	-869	-69
Fritidsverksamhet*	-2 438	-2 655	-1 547	58%	-2 541	114
Gymnasieskola	-443 777	-438 181	-273 734	62%	-447 100	-8 919
Gymnasiesärskola	-49 864	-63 814	-34 150	54%	-57 770	6 044
Boende**	-13 215	-14 036	-8 084	58%	-13 206	830
Nettokostnad	-510 157	-519 486	-318 124	61%	-521 486	-2 000

* Fritidsverksamheten inom Riksgymnasiet med Café 019, finansieras med statsbidrag

** Boende för Riksgymnasiesärskolan för döva/hörselskadade, extern finansiering.

5.4 Investeringar

Investeringar – inventarier

Objekt belopp i tkr	2021 Budget	2021 Utfall jan - aug	2021 Prognos 2
Inventarieinvesteringar	-2 546	-872	-2 546
Summa inventarieinvesteringar	-2 546	-872	-2 546

Nämndens investeringsutrymme uppgår till 2 546 tkr för inventarieinvesteringar. Till och med augusti har 872 tkr förbrukats. Prognos för investeringarna är att hela investeringsbudgeten kommer att nyttjas. Investeringsbudget för IT, 1-till-1 datorer som tidigare redovisats under Gymnasienämnden redovisas sedan år 2020 under Programnämnd Barn och utbildning.